
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2013:14

Vissa frågor om de kyrkliga valens administration

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motionerna 2013:11, 2013:39 och 2013:45 som behandlar vissa valfrågor.

Utskottet föreslår med avslag på motionerna men med anledning av dem att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av frågor om nomineringsgruppernas logotyp på valsedlar, förutsättningar för elektronisk kandidatregistrering samt distribution av valsedlar direkt till valnämnderna samt återkomma till kyrkomötet med eventuella förslag till ändringar som berör dessa och eventuella andra frågor om de kyrkliga valens administration.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:11.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:39.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:45.
4. Kyrkomötet beslutar, med anledning av motionerna 2013:11, 2013:39 och 2013:45, att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av de frågeställningar som utskottet berört och eventuellt andra frågor samt återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar som berör de kyrkliga valens administration.

Motionernas förslag

Motion 2013:11 av Karl-Gunnar Svensson och Irene Oskarsson, Logotyp på valsedlarna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med ett förslag till tillägg eller ändring i kyrkoordningen som gör det möjligt för nomineringsgrupper i kyrkoval att ha med en logotyp på valsedlarna i likhet med det förslag som föreligger beträffande de allmänna valen.

Motion 2013:39 av Hans-Olof Andrén och Carina Etander Rimborg, Elektronisk kandidatregistrering

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda införandet av elektronisk hantering av kandidatförteckningar och kandidatförsäkran vid de kyrkliga valen.

Motion 2013:45 av Bertil Murray, Distribution av valsedlar till valnämnderna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att från och med kyrkovalet 2017 låta distribuera alla valsedlar från tryckeriet direkt till respektive valnämnd.

Bakgrund

Valsedlarnas utformning

Reglerna om valsedlarnas utformning återfinns i 38 kap. 34 och 35 §§ kyrkoordningen. Bland annat anges det att valsedlarna ska åsättas gruppbezeichnung. Kompletterande bestämmelser har även utfärdats av kyrkostyrelsen genom Kyrkostyrelsens beslut om valsedlars utseende vid direkta val (SvKB 2012:19).

2011 års vallagskommitté har i sitt delbetänkande (SOU 2012:94) föreslagit att valsedlarna vid de allmänna valen ska kunna förse med partisymboler. Enligt förslaget ska partierna själva kunna bestämma såväl grafisk utformning som färg på både namn och symbol.

Frågan om valsedlarna ska få innehålla partisymboler har tidigare övervägts av bl.a. 1993 års vallagskommitté (Vallagen, SOU 1994:30), Nomineringsrätts- och valkretskommittén (Vissa valfrågor, SOU 1995:143) och 2003 års vallagskommitté (Ny vallag, SOU 2004:111). Samtliga dessa kommittéer har anfört en rad, främst principiella, skäl mot att införa en möjlighet att ange partisymboler på valsedlarna. 2011 års vallagskommitté föreslår nu, som konstaterats ovan, att partisymboler på valsedlar ska tillåtas. Kommittén uttalar det ska slås i vallagen fast att en partibeteckning får innehålla en partisymbol. Prövningen av risken för att en partibeteckning kan förväxlas med en annan beteckning som registrerats ska även, menar kommittén, omfatta risken för förväxling av partisymboler. Om ett partinamn eller en partisymbol kan förväxlas med ett partinamn eller en symbol som redan är registrerad, ska registrering vägras. Kommittén anför vidare att registrering av en anmälan om deltagande i val ska vägras om ett parti anmäler en partibeteckning (partinamn och partisymbol) som är förväxlingsbar med någon annan beteckning som redan är registrerad i valet, som han anmälts för registrering i valet eller som annars har anmälts för deltagande i det val som anmälan avser. Förslaget är slutligen att det i förordning ska slås fast att en partibeteckning, dvs. partinamnet och i förekommande fall partisymbolen, får tryckas i färg om partiet begär det. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2015 och tillämpas första gången vid de allmänna valen 2018.

Registrering av kandidater vid de kyrkliga valen

I 38 kap. i kyrkoordningen finns bestämmelser om registrering av nomineringsgrupper och kandidater. Genom kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om direkta val (SvKB 2012:1) har kyrkostyrelsen med stöd av 38 kap. 89 § i kyrkoordningen utfärdat kompletterande bestämmelser om registrering av gruppbezeichnungen och anmälan av kandidater.

Registrering av gruppbezeichnungen och anmälan av kandidater vid de kyrkliga valen är formellt en uppgift för stiftens. Hanteringen baseras på egenhändigt undertecknade kandidatförteckningar och kandidatförsäkran som sänds med post eller lämnas till stiftskanslierna. Stiftet registrerar uppgifterna i det elektroniska valsystemet manuellt. Det finns även rutiner för valsedelskorrektur.

E-legitimation är en elektronisk legitimation för användning på internet. Med hjälp av en e-legitimation kan en fysisk eller juridiskperson legitimera sig och skriva under avtal och transaktioner hos olika myndigheters och företags webbplatser. Exempel på myndigheter som accepterar e-legitimationer är Skatteverket, Försäkringskassan och CSN. Elektroniska underskrifter som skapas med en e-legitimation är likvärdiga med vanliga underskrifter på papper i de flesta sammanhang. En e-legitimation kan lagras på olika medier, vanligtvis i en fil i datorn eller mobiltelefonen, eller ett fysiskt smartkort. I Sverige utfärdas e-legitimationer till privatpersoner av bland andra av flera svenska banker.

Systemet med elektroniska signaturer regleras i lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer. Syftet med lagen är att underlätta användningen av elektroniska signaturer, genom bestämmelser om säkra anordningar för signaturframställning, om kvalificerade certifikat för elektroniska signaturer och om utfärdande av sådana certifikat. Lagen gäller sådana certifikatutfärdare som är etablerade i Sverige och som utfärdar kvalificerade certifikat till allmänheten.

Distribution av valsedlar

Enligt 38 kap. 32 § första stycket i kyrkoordningen tillhandhåller kyrkostyrelsen på beställning av en nomineringsgrupp de valsedlar som ska användas vid valen.

Utskottets överväganden**Utskottets förslag:**

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:11.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:39.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:45.
4. Kyrkomötet beslutar, med anledning av motionerna 2013:11, 2013:39 och 2013:45, att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av de frågeställningar som utskottet berört och eventuellt andra frågor samt återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar som berör de kyrkliga valens administration.

I likhet med motionärerna i motion 2013:11 anser utskottet att det finns skäl som talar för att det ska vara möjligt för nomineringsgrupper att på valsedlarna ha med en eventuell logotyp. Likaså anser utskottet att det finns skäl att, såsom föreslås i motion 2013:39, utreda om hantering av kandidatförteckningar och kandidatförsäkran kan ske elektroniskt redan vid 2017 års kyrkoval. En sådan möjlighet skulle kunna effektivisera och underlätta för såväl kandidater på valsedlar som nomineringsgrupper och stiften. Slutligen instämmer utskottet i intentionerna i motion 2013:45 att det kan vara lämpligt att skapa ett system där nationell nivå låter distribuera valsedlar från tryckeri till respektive valnämnd. Utskottet är medvetet om att ett sådant system kan vara resurskrävande för nationell nivå men anser att det är viktigt att frågeställningarna belyses.

Utskottet har även diskuterat andra frågor som berör valens genomförande som till exempel en redovisning som särskiljer blanka valsedlar och ogiltiga valsedlar.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsen liksom tidigare kommer att göra en utvärdering av 2013 års val. Utskottet anser att kyrkomötet bör uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för utvärderingen av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av de frågeställningar som utskottet berört samt återkomma till

O 2013:14 kyrkomötet med eventuella förslag till ändringar som kan vara lämpliga och som berör de kyrkliga valens administration.

Uppsala den 26 september 2013

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Per Westberg, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Kristina Lejdström, Ann-Britt Åsebol, Anders Björkman, Ingela Arheden, Conny Tyrberg, Camilla Widepalm Heurén, Per Lindberg, Sofia Särldquist, Peder Fohlin, Christer Kax Sundberg och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Aina Andersson, Micael Åsman, Sten-Arne Burman, Thulin, Ingela Arheden, Bengt Kjellgren, Rolf Persson, Gudrun Carlsson, Sven-Erik Björklund, Per Ingvarsson, Ulla Littgren och Celina Falk.

Biskoparna Eva Brunne och Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.